

Εισηγητική έκθεση στο

«Σχέδιο Συμμετοχής Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας σε πολιτιστικές / καλλιτεχνικές εκδηλώσεις»

Η σπουδαία πολιτιστική κληρονομιά, οι τομείς των γραμμάτων και των τεχνών, οι υλικές και άυλες εκφάνσεις του λαϊκού πολιτισμού, οι πολιτιστικές βιομηχανίες αλλά και άλλες σύγχρονες μορφές πολιτισμικής έκφρασης εντάσσονται σε έναν ευρύτερο χώρο, για τον οποίο το κράτος, σε όλες του τις μορφές, πρέπει να έχει εικόνα και γνώση, όταν ασκεί τις πολιτικές του. Και παρά το γεγονός ότι ο ελληνικός πολιτισμός σε όλες του τις εκφάνσεις αποτελεί κυρίαρχο στοιχείο της χώρας και οφείλει να παίζει ιδιαίτερο ρόλο σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, σε αρκετές περιπτώσεις δε δίνεται η κατάλληλη ώθηση και δε χρησιμοποιείται για την παιδεία των πολιτών, την εκδήλωση των δημιουργικών τους ταλέντων, την ανάπτυξη της χώρας. Διαθέτουμε ως χώρα πλήθος πολιτιστικών πόρων, οι οποίοι μένουν αναξιοποίητοι και με μηδενική προστιθέμενη αξία. Αναπόσπαστα στοιχεία άσκησης πολιτιστικών πολιτικών θα πρέπει να θεωρούνται η αλληλεπίδραση, οι συνέργειες και ο συντονισμός τους τόσο για την πολιτιστική κληρονομιά όσο και για τον σύγχρονο πολιτισμό. Επιπλέον, φαντάζει αναγκαία όσο ποτέ άλλοτε σήμερα η διάρρηξη των στεγανών ανάμεσα στην πολιτιστική κληρονομιά και τη σύγχρονη δημιουργία.

Αν και η πολυεπίπεδη κρίση που μαστίζει τη χώρα τα τελευταία χρόνια και οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες που έχουν επικρατήσει αποτελούν σημαντικές απειλές της βιωσιμότητας του πολιτιστικού τομέα, της προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ανάπτυξης της σύγχρονης δημιουργίας, η παρέμβαση του κράτους στον πολιτιστικό τομέα οφείλει να θέτει ως στόχους το σεβασμό και την προστασία, την ανεξαρτησία και την αυτονομία της πολιτιστικής έκφρασης σε όλες τις μορφές της. Οι ενέργειες αυτές επιδιώκουν σε μια ελεύθερη και ποιοτική πολιτιστική δημιουργία και έκφραση, σε μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στην πολιτιστική ζωή, στη διαφύλαξη της πολιτιστικής μνήμης και στην αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων.

Καθώς οι χρηματοδοτικές δυνατότητες τόσο του κεντρικού κράτους όσο και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης βαίνουν διαρκώς μειούμενες και είναι περιορισμένες τόσο λόγω της γενικής οικονομικής κρίσης, όσο και λόγω της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων χωρίς τους απαραίτητους πόρους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, κρίνεται απαραίτητη συνέργεια και συντονισμός μεταξύ του κεντρικού κράτους και της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και με ιδιωτικούς φορείς. Η όποια, όμως, συνέργεια και δράση οφείλει να διέπεται από της αρχές της αποτελεσματικότητας, της διαφάνειας και της δημόσιας λογοδοσίας, χωρίς εξαιρέσεις, εκπτώσεις και απαλλαγές.

Η περιφερειακή πολιτιστική πολιτική ασκείται, αφενός, από τις Περιφέρειες και τους Δήμους, στο πλαίσιο των νέων αρμοδιοτήτων τους που καθορίζει ο «Καλλικράτης», και, αφετέρου, από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και

τις περιφερειακές υπηρεσίες του (Εφορείες Αρχαιοτήτων). Η ενασχόληση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τους πολιτιστικούς πόρους, μέσω ενεργών συμμετοχικών διαδικασιών, καθώς και ο σχεδιασμός δράσεων με τοπικά πολλαπλασιαστικά οφέλη και προστιθέμενη αξία, αποτελούν γι' αυτή διέξοδο, αν θέλει να εντάξει και να αξιοποιήσει τις δραστηριότητες του τοπικού πολιτισμού στη γενικότερη προσπάθειά της για τοπική ανάπτυξη, ανάπτυξη του πολιτισμικού περιβάλλοντος και για δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της αυτόνομης άσκησης πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι Περιφέρειες και οι Δήμοι οφείλουν να επεξεργάζονται σχέδια και στρατηγικές ανάπτυξης στη βάση των ιδιαίτερων αναγκών και των προτεραιοτήτων τους και της αξιοποίησης στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό των πολιτιστικών πόρων που διαθέτουν. Ως προϋπόθεση κρίνεται η τήρηση ενός πλαισίου κανόνων, που θα αφορούν στη διαβούλευση με τους πολιτιστικούς παράγοντες καθώς και σε μια δέσμη διαδικασιών και προδιαγραφών σε σχέση με τον αναπτυξιακό χαρακτήρα του σχεδιασμού, τη σύγκλιση, τη συνοχή, την ανταγωνιστικότητα, τη διαφορετικότητα, των πλουραλισμό, την εξωστρέφεια, την αξιολόγηση, στη βάση των κανόνων κόστους-οφέλους.

Οι πολιτιστικές / καλλιτεχνικές εκδηλώσεις ως ένα «ιδιαίτερο προϊόν» συνδιαμορφώνουν και προβάλλουν την εικόνα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με βάση τα ιδιαίτερα ποιοτικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά της, προσδίδοντας υψηλό βαθμό ελκυστικότητας και ανταγωνιστικότητας στο τοπικό τουριστικό προϊόν. Συνδράμουν θετικά στην ανάδειξη της πλούσιας ιστορίας και πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας, προσφέρουν δυνατότητες ψυχαγωγίας και συναναστροφής και ενισχύουν την εικόνα της γνήσιας δυτικομακεδονικής φιλοξενίας. Αποτελούν άμεσο και έμμεσο τρόπο προσέλκυσης πρόσθετων αριθμών ξένων επισκεπτών (ημεδαπών και αλλοδαπών), ενισχύουν την εξωστρέφεια της Περιφέρειας και παρέχουν τη δυνατότητα ανάπτυξης σχέσεων φιλίας και επικοινωνίας μεταξύ ντόπιων και επισκεπτών. Μέσα στο πλαίσιο των ενεργειών της για προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και της σύγχρονης δημιουργίας, για προσφορά ποιοτικής ψυχαγωγίας και αναψυχής στους επισκέπτες του τόπου μας και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας εξαγγέλλει τη λειτουργία «Σχεδίου Συμμετοχής της ΠΔΜ σε Πολιτιστικές / Καλλιτεχνικές Εκδηλώσεις» και το θέτει σε διαβούλευση.